

Gent | Laura Serrat | Actualitzat el 23/11/2022 a les 12:51

Indaleci Centellas. L'arrel de la vida

«Mentre sigui viu sempre seré de Rajadell». Les paraules d'Indaleci Centellas, que acaba de bufar cent espelmes, provenen del cor quan parla del poble on va criar-se i on va desenvolupar l'ofici de la seva vida, el de pagès.

Foto: Joan Closas

«Treballava de sol a sol», rememora amb orgull mentre evoca el temps en què conreava blat, ordi, civada o ametlla. En la seva mirada discreta darrere unes ulleres de pasta, encara es detecta la senzillesa d'un home avesat a l'esforç que implica treballar la terra per veure créixer els fruits. El camp que va ser casa seva durant molts anys s'ha convertit en un record llunyà, en el qual li agrada refugiar-se sovint des que viu a la residència Sant Andreu de Manresa. El gest repetit d'esmolat les eines el trasllada ara en la seva forma d'afilar la memòria a l'hora de recordar els masos, les rieres i els boscos que configuraven el seu món.

La seva infància va transcórrer en el petit municipi bagenc, on va créixer al costat dels seus dos germans, el Pere i l'Enriqueta. Tots tres es van impregnar de la vida de pagès dels seus pares, que eren parciers d'uns terrenys dins del terme i portaven una finca on tenien un hort, porcs, conills i gallines. «Durant la guerra, no vam passar mai gana», apunta Centellas, tot descrivint la riquesa alimentària a la majoria de pobles de pagès. El seu pas per l'escola es va allargar fins als dotze anys, quan va començar a treballar al camp al costat del pare. «Ens alçàvem del llit abans que sortís el sol», comenta nostàlgic, mentre explica les llargues jornades que passaven entre plantacions, on sovint la mare els duia una mica de caldo a l'hivern per fer-se passar el fred. «La feina era dura i repetitiva, però sempre compensava veure com florien les llavors», assegura.

Malgrat les hores que dedicava a treballar la terra, també hi havia temps per a l'esbarjo, sobretot els diumenges, quan anava a ballar als envelats dels pobles de la vora cada vegada que era festa major. «També ens sabíem divertir, nosaltres», destaca fent referència als valsos i els tangos que ballaven. Els seus familiars apunten que era un excel·lent ballador, amb bona planta i ferm, unes qualitats que de seguida van atraure la seva dona, l'Elvira, amb qui encara comparteix la vida a la residència. Amb ella van viure molts anys a Rajadell, fins que es van traslladar a Manresa, quan els ossos de l'Indaleci van dir prou a causa del desgast al camp, i van començar una nova vida lluny del món rural, fent de modistes per a una marca barcelonina. L'Elvira tenia molta traça a confeccionar peces de vestir i va tenir la paciència d'ensenyar aquest art al seu marit, que es va adaptar ràpidament a la nova feina.

Dues de les seves nebodes, que porten per nom Elvira, en honor a la seva tieta, assenyalen que, al llarg dels seus cent anys, ha viscut diverses vides: la de pagès, la de modista i la de jubilat, que el va dur a viatjar en parella per diferents països. Els canvis, afirmen, mai no el van atemorir, ans al contrari, ja que s'hi va enfrontar amb optimisme, «sempre procurant oferir la millor versió de si mateix». En aquest sentit, consideren que el compromís o la capacitat d'esforç, que probablement defineixen tota la seva generació, «són valors que encarna al peu de la lletra el tiet, que va ser capaç de reinventar-se en cada etapa, confiant en allò que li deparava el camí». La descripció que ofereixen de l'Indaleci fa pensar que, més enllà de les arrels que el lliguen amb Rajadell i el seu entorn rural, les seves arrels més profundes són amb la vida.